

เทศบาลเมืองหล่มสัก
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

แผนบริหารความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

(๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

คำนำ

เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดการบริหารความเสี่ยงภายในเทศบาลเมืองหล่มสักที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้

เทศบาลเมืองหล่มสัก หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์กับบุคลากรในการจัดการบริหารความเสี่ยงและพัฒนาการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองหล่มสักต่อไป

เทศบาลเมืองหล่มสัก

๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ การบริหารความเสี่ยง	๑
วัตถุประสงค์	
การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง	
แนวทางการบริหารความเสี่ยง	
บทที่ ๒ กระบวนการการบริหารความเสี่ยง	๓
กำหนดวัตถุประสงค์	
ระบุความเสี่ยง	
วิเคราะห์ความเสี่ยง	
การจัดการความเสี่ยง	
ติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยง	
บทที่ ๓ การทบทวนการบริหารความเสี่ยง	๕
ผลการวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง	
ภาคผนวก	
คำสั่งเทศบาลเมืองหล่มสัก	

บทที่ ๑

การบริหารความเสี่ยง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ฝ่ายบริหาร/ฝ่ายปฏิบัติการเข้าใจหลักการ กระบวนการ/ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสัก
๒. เพื่อให้ผู้บริหารมีเครื่องมือในการควบคุม กำกับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
๓. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทาง กระบวนการและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับเทศบาลเมืองหล่มสัก ซึ่งจะนำไปสู่การลดโอกาสและผลกระทบความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับเทศบาลเมืองหล่มสักต่อไป
๕. เพื่อให้สำนัก/กอง ในสังกัดนำแนวทางการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสักประยุกต์ใช้ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลเมืองหล่มสัก มีแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
๒. มีการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

ภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และอาจส่งผลกระทบในด้านลบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิดของเหตุการณ์

ความเสี่ยง จำแนกออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์อย่างไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

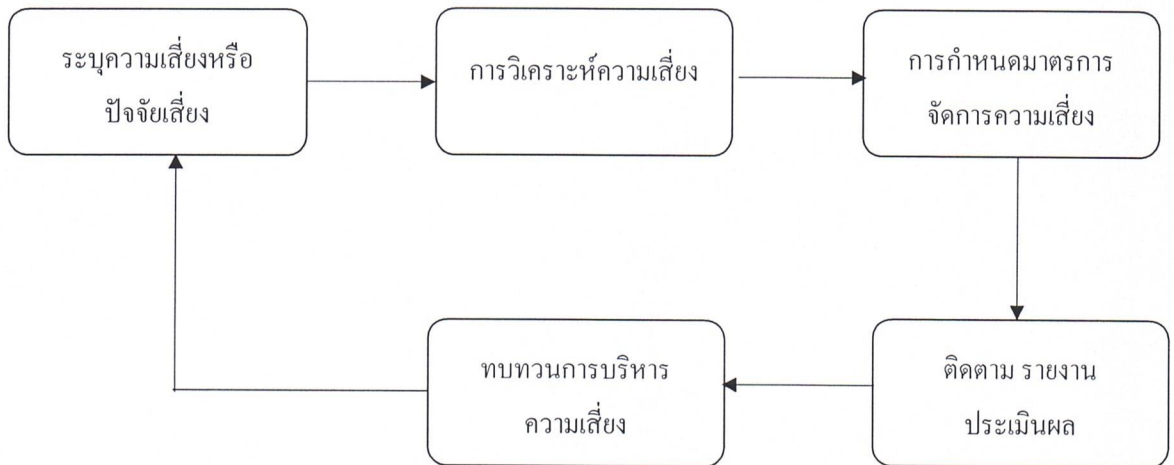
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน อันเนื่องมาจากขาดการกำกับดูแลที่ดีหรือขาดการควบคุมภายในที่ดี โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์/เทคโนโลยีสารสนเทศ/บุคลากรในการปฏิบัติงานและความปลอดภัยของทรัพย์สิน
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไรและรายงานทางการเงิน
๔. ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบต่าง ๆ (Compliance Risk : C) หมายถึง ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ

บทที่ ๒

กระบวนการการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง เพื่อมุ่งหวังให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าประสงค์ขององค์กร

การบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์อย่างเหมาะสม โดยครอบคลุม ๕ ขั้นตอน คือ

๑. ระบุความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยง

ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงเพื่อระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

๒. วิเคราะห์ความเสี่ยง มีแนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยง ดังนี้

การประเมินความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิด (L : Likelihood) เป็นระดับของโอกาสหรือความบ่อยครั้งที่จะเกิดความเสี่ยง ผลกระทบ (I : Impact) คือ ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๑ = โอกาสเกิดน้อยที่สุด/รุนแรงน้อย

๒ = โอกาสเกิดน้อย/รุนแรงน้อย

๓ = โอกาสเกิดปานกลาง/รุนแรงปานกลาง

๔ = โอกาสเกิดมาก/รุนแรงมาก

๕ = โอกาสเกิดมากที่สุด/รุนแรงมากที่สุด

ระดับความเสี่ยง = $L \times I$

๓. การจัดการความเสี่ยง

เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุกด้าน และวิเคราะห์ ระดับความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยแล้ว จึงร่วมกันกำหนดทางเลือกที่สามารถใช้ในการจัดการความเสี่ยง คัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติโดยถือเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารความเสี่ยง โดยมุ่งจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบความเสี่ยง ซึ่งแบ่งได้ ๔ แนวทางหลัก คือ

๑. ยอมรับได้ (Take, Accept) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่จนปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เช่น กรณีมีความเสี่ยงในระดับที่ไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่ดำเนินการใดๆ การลด/ควบคุม (Reduction/Control) หมายถึง เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๒. ทยอยยกเลิก (Terminate) หรือหลีกเลี่ยง (Avoid) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นไม่สามารถยอมรับได้และต้องจัดการได้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขของการดำเนินงาน เช่น การหยุดดำเนินงาน หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การลดขนาดของงานหรือกิจกรรมลง

๓. การโอนย้าย (Transfer) หรือแบ่ง (Share) หมายถึงการโอนย้าย หรือแบ่งความเสี่ยงไม่ให้ผู้อื่นช่วยรับผิดชอบ เช่นการจ้างบุคคลภายนอกมาดำเนินการแทน การทำประกันภัย เป็นต้น

๔. ติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยง

การติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสัก มีการติดตามผลการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงทุก ๓ เดือน หรือไตรมาส เพื่อดูความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานรวมถึงผลกระทบ พร้อมทั้งอาจมีการปรับแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายและวิธีปฏิบัติที่จะช่วยให้มั่นใจว่าได้มีการดำเนินการแนวทางการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่วางไว้ กิจกรรมการควบคุมเกิดขึ้นในทุกระดับ ทุกหน้าที่งานและทั่วทั้งองค์กรประกอบด้วยกิจกรรมที่แตกต่างกัน โดยแบ่งประเภทการควบคุมไว้ ๔ ประเภท คือ

๑. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง และข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งหน้าที่การควบคุม การเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน ฯลฯ

๒. การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทวน ผลการวิเคราะห์ การยืนยันยอด การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง ฯลฯ

๓. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Direction Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น

๔. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Correction Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เช่น การจัดเตรียมเครื่องดับเพลิง เพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสียหายให้น้อยลงหากเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

ผลวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง

เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสัก ได้ดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาปัจจัยความเสี่ยง คือ

๑. เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงไว้แล้ว
๒. มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงจากตารางโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามระดับความเสี่ยง สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมากตามลำดับ
๓. ผลการวิเคราะห์และการจัดลำดับความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสัก
๔. การติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสัก มีการติดตามผลการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงทุก ๓ เดือนหรือไตรมาส เพื่อดูความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานรวมถึงผลกระทบ พร้อมทั้งอาจมีการปรับแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กิจกรรมความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญที่มีนัยสำคัญที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมจากกิจกรรมการควบคุมภายในที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่แล้ว

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกิจกรรมความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญเป็นกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งกิจกรรมหรือโครงการที่ตอบสนองพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอดคล้องนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงมหาดไทยไปดำเนินการควบคุมและบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมจากกิจกรรมการควบคุมภายในที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้การบริการสาธารณะให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ลำดับที่	ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ : กิจกรรมการควบคุมและการบริหารความเสี่ยง
๑.	กิจกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภัยแล้ง/ภัยหนาว/อุทกภัย/วาตภัย ฯลฯ
๒.	กิจกรรมการควบคุมพัสดุ การใช้วัสดุ/อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ รถ เครื่องจักรกล ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ ฯลฯ
๓.	กิจกรรมการ/โครงการ ป้องกันและช่วยเหลือประชาชนจากภัยโรคติดต่อ ไข้หวัดใหญ่/ไข้หวัดนก ฯลฯ

คำสั่ง เทศบาลเมืองหล่มสัก

ที่ ๖๙๔/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของเทศบาลเมืองหล่มสัก

ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การดำเนินการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลเมืองหล่มสักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสร้างความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองหล่มสักมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเป็นไปหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดังองค์กร ดังนี้
 - ๑.๑ นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก ประธานกรรมการ
 - ๑.๒ ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก กรรมการ
 - ๑.๓ หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล กรรมการ
 - ๑.๔ ผู้อำนวยการกองช่าง กรรมการ
 - ๑.๕ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขฯ กรรมการ
 - ๑.๖ ผู้อำนวยการกองการศึกษา กรรมการ
 - ๑.๗ ผู้อำนวยการสวัสดิการสังคม กรรมการ
 - ๑.๘ ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน กรรมการ
 - ๑.๙ ผู้อำนวยการกองคลัง กรรมการ
 - ๑.๑๐ นายรังสันต์ จันทุน กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดนโยบาย วิธีการและระยะเวลาการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยง และส่งเสริมให้มีการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๒. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๓. ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๔. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๕. จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๖. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

๒. คณะกรรมการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ระดับหน่วยงานย่อย

๒.๑ สำนักปลัดเทศบาล

๑. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
๒. นายกวินพัฒน์ วงศ์เรือง	กรรมการ

๒.๒ กองช่าง

๑. ผู้อำนวยการกองช่าง	ประธานกรรมการ
๒. จำสืบเอกศักดิ์สิทธิ์ ธิกะ	กรรมการ

๒.๓ กองสาธารณสุขฯ

๑. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขฯ	ประธานกรรมการ
๒. นางบัวรุต นิลบดี	กรรมการ

๒.๔ กองการศึกษา

๑. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	ประธานกรรมการ
๒. นายปริญญาชัย รักษาศรี	กรรมการ

๒.๕ กองสวัสดิการสังคม

๑. ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวธารทิพย์ สมบัติ	กรรมการ

๒.๖ กองวิชาการและแผนงาน

๑. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน	ประธานกรรมการ
๒. นายพงศ์ศักดิ์ ศรีจริยา	กรรมการ
๓. นางสาวลดาวัลย์ ยืนนาน	กรรมการ
๔. นางสาวพิมพ์อักษิกา แสงจันทร์	กรรมการ
๕. นางปวีณา วงศ์คำปัน	กรรมการ
๖. นางสาวเสาวลักษณ์ หอมจันทร์	กรรมการ

๒.๗ กองคลัง

๑. ผู้อำนวยการกองคลัง	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวธนพร โฉมอุปฮาด	กรรมการ

มีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับหน่วยงานย่อย
๒. ดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับหน่วยงานย่อย
๓. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับหน่วยงานย่อย
๔. จัดทำรายงานระดับหน่วยงานย่อย เสนอคณะกรรมการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับหน่วยงาน

๕. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๒

(นายกิตติ พัวช่วย)

นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก